अप्ययं नः कुरूणां स्याद्युगान्ते कालसंभृतः। दुर्य्योधनः कुलाङ्गारो जघन्यः पापपूरुषः।
तस्मान्मृदु शनैर्ब्रूया धर्म्मार्थसहितं हितं। कामानुबन्धबहुलं नोग्रमुग्रपराक्रम। २०३५
अपि दुर्य्योधनं कृष्ण सर्व्वे वयमधस्वराः। नोचैर्भूत्वानुयास्यामो मास्म नो भरता नशन्।
अप्युदासीनवृत्तिः स्याद्यथा नः कुरुभिः सह। वासुदेव तथा कार्य्यं न कुरूननयः स्पृशेत्।
वाच्यः पितामहो वृद्धो ये च तस्य सभासदः। भ्रातॄणामस्तु सौभ्रात्रं धार्त्तराष्ट्रः प्रशाम्यतां।
अहमेतद्ब्रवीम्येवं राजा चैव प्रशंसति। अर्ज्जुनो नैव युद्धार्थी भूयसी हि दयाऽर्ज्जुने।
इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि भगवद्यानपर्व्वणि भीमवाक्ये त्रिसप्ततोऽध्यायः॥ ७३॥
॥ वैशम्पायन उवाच॥ एतत् श्रुत्वा महाबाहुः केशवः प्रहसन्निव। अभूतपूर्व्वं भीमस्य मार्द्दवोपहितं वचः। २०४०
गिरेरिव लघुत्वं तत् शीतत्वमिव पावके। मत्वा रामानुजः शौरिः शार्ङ्गधन्वा वृकोदरं।
सन्तेजयंस्तदा वाग्भिर्म्मातरिश्वेव पावकं। उवाच भीममासीनं कृपयाऽभिपरिप्लुतं।
॥ श्रीभगवानुवाच॥ त्वमन्यदा भीमसेन युद्धमेव प्रशंससि। वधाभिनन्दिनः क्रूरान् धार्त्तराष्ट्रान्निमर्द्दिषुः।
न च स्वपिषि जागर्षि न्युब्जः शेषे परन्तप। घोरामशान्तां रुषतीं सदा वाचं प्रभाषसे।
निःश्वसन्नग्निवर्त्तेन सन्तप्तः स्वेन मन्युना। अप्रशान्तमना भीम सधूम इव पावकः। २०४५
एकान्ते निःश्वसन् शेषे भारार्त्त इव दुर्ब्बलः। अपि त्वां केचिदुन्मत्तं मन्यन्तेऽतद्विदो जनाः।
आरुह्य वृक्षान्निर्म्मूलान् गजः परितुदन्निव। निघ्नन् पद्भिः क्षितिं भीम निःश्वसन् परिधावसि।
नास्मिन् जनेन रमसे रहः क्षिपसि पाण्डव। नान्यन्निशि दिवा चापि कदाचिदभिनन्दसि।
अकस्मात् स्मयमानश्च रहस्यास्से रुदन्निव। जान्वोर्म्मूर्द्धानमाधाय चिरमास्से प्रमीलितः।
भ्रूकुटिञ्च पुनः कुर्व्वन्नोष्ठौ च विदशन्निव। अभीक्ष्णं दृश्यसे भीम सर्व्वं तन्मन्युकारितं। २०५०
यथा पुरस्तात् सविता दृश्यते शुक्रमुच्चरन्। यथा च पश्चान्निर्म्मुक्तो ध्रुवं पर्य्येति रश्मिमान्।
तथा सत्यं ब्रवीम्येतत् नास्ति तस्य व्यतिक्रमः। हन्ताऽहं गदयाऽभ्येत्य दुर्य्योधनममर्षणं।
इति स्म मध्ये भ्रातॄणां सत्येनालभसे गदां। तस्य ते प्रशमे बुद्धिर्धीयते ऽद्यपरन्तप।
अहो युद्धाभिकाङ्क्षाणां युद्धकाल उपस्थिते। चेतांसि विप्रतीपानि यत्त्वां भीर्भीम विन्दति।
अहो पार्थ निमित्तानि विपरीतानि पश्यसि। स्वप्नान्ते जागरान्ते च तस्मात् प्रशममिच्छसि। २०५५
अहो नाशंससे किञ्चित् पुंस्त्वं क्लीव इवात्मनि। कश्मलेनाभिपन्नोऽसि तेन ते विकृतं मनः।
उद्वेपते ते हृदयं मनस्ते प्रतिसीदति। ऊरुस्तम्भग्रहीतोऽसि तस्मात् प्रशममिच्छसि।
अनित्यं किल मर्त्यस्य पार्थ चित्तं चलाचलं। वातवेगप्रचलिता अष्ठीला शाल्मलेरिव।
तवैषा धिक्कृता बुद्धिर्गवां वागिव मानुषी। मनांसि पाण्डुपुत्राणां मज्जयत्यप्लवानिव।
इदं मे महदाश्चर्य्यं पर्व्वतस्येव सर्पणं। यदीदृशं प्रभाषेथा भीमसेनासमं वचः। २०६०
स दृष्ट्वा स्वानि कर्म्माणि कुले जन्म च भारत। उत्तिष्ठस्व विषादं मा कृथा वीरस्थिरो भव।